

Avar maastik II. 1973. Email ja õli vineeril.

Email- ja õlimaal „Avar maastik II“ kuulub tunnustatud maalikunstniku ja kauaaegse õppejõu emeriitprofessor Tiit Pääsukese varasemasse loomeperioodi.

Põltsamaalt pärit kunstnik on suurepärase kolorist, kes lisab klassikalisele kujutamiskiisile kaasaegseid elemente. Ta kasutab värve julgelt, mänguliselt ja eksperimenteerib. Sageli on algne kujund mitu korda üle maalitud, tulemuseks pastoossed ehk paksu värvikihiga pinnad ja detailid. Tiit Pääsukese maalides on eri tasandeid, allegooriaid, vihjeid ja energia.

Ise arvab kunstnik: „Ma üritan vaadata ühe silmaga tagasi ja teisega edasi. Nii ma siis püüan klassikalist maalistiili miksida erinevate võtetega ja vaadata, mis sellest välja tuleb.“

Realistlikult kujutatud detailidega „Avar maastik II“ on horisontaalse ristküliku kujuline maal mõõtmetega umbes 1×1,5 meetrit. Teost ümbritseb 5 cm laiune lihtne, keskelt tõusva katuseharja kujuline must puitraam.

Maali ülemisel poolel on ulmeline roosakasoranž taevas läbipaistvate hõredate helesiniste pilveräbalatega ülaservas. Maali alumisel poolel on rohuväli, millest paistab kitsas rohuriba silmapiiri all. Ülejäänud osa rohuväljast on varjatud stangedel rippuvate rõivaesemetega. Vasakult alates ripub stangel ereroheline voldiline kangas, keskmest veidi paremal ripub puidust riidepuul rohekassinine pintsak, paremal on stangele visatud ristitriibuline punane seelik. Pintsaku ja punase seeliku vaheliselt taustalt tuleb läbi rohu poolviltu ette paremale seeliku suunas noor sale naine, ainsaks kehakatteks roheline-kollasetriibulised bikiinipüksid. Tema pea ümber lendlevad puulehed.

Noor naine on maali keskmise kolmandiku kõrgune ja asub paremast servast 25 cm kaugusel. Naise ülakeha on taeva, alumine pool rohu taustal. Natuke sigrimigri kasvava peene rohu ülemine võõnd asub tema keskkoha juures. Rohul on lisaks erinevatele rohelistele ka siniseid, maali keskel kollaseid varjundeid ja paar oranži träpsu.

Naise saledat, proportsionaalse kehaehitusega, heleda naha värvi keha on kujutatud põlvedeni. Ta astub parempoolne sale jalg eespool, käed on kõrval veidi kehast eemal. Tema näo ja keha parempoolne külg on tumedamas läbikumavas punakas varjus. Vari toonitab sirget laupa ja nina, kaela, rangluud, ümarat väikest rinda ning kergeid kõhulihaseid. Vari on ka näo ümber juuste all. Naise heledad sinakad õlgadeni ulatuvad juuksed ümbritsevad ühtlase tiheda ringina terava lõuaga nägu. Juuksesalgud on maalitud üksteise kõrval paksude värvikihtidena ja tunduvad ruumilised. Sinised silmad ja väike natuke pruntis tumepunane suu ei ole väga täpselt välja maalitud. Ümber naise ülakeha lendlevad erineva suurusega roheline-, helesinise- ja pruunikirjud sulekujulised lehed. Lehti on kokku 11. Leherootsud on horisontaalselt. Suurim lehtedest on naise ees vasakul, lehe pruun roots asub naise vasakpoolse rinna kohal. Leht on naisest laiem, ülalt heledam, kollakam ja sinakam, alt tumedam roheline ja pruun. Kumeraid hargnemisi kahel pool rootsu lehe tipu suunas on rõhutatud paksema värvikihiga.

Naine sammub stanget pidi poolviltu ette. Tema parempoolse puusa juurest juhatab väike jupp horisontaalset kollast stanget erepunase seelikuni, mis on paremal hooletult samale stangele visatud. Naise parempoolne käsi stange taga hoiab rohu taustal aimatavat roheka-sinaka-kollakakirjut lehvivat lina, millest paistab vähe. Seeliku vasak serv varjab osa naise parempoolsest jalast.

Raskemast riidest seelik on voltideks kokku kukkunud. Seeliku voldid on ülevalpool kas tihedalt kõrvuti või üksteise peal, allpool need laienevad ebahühtlaselt ja moodustavad varje. Vasakpoolsest voldist langeb paremale voldi serva alla mustjaspunane vari, mis allpool laieneb läbipaistvaks ja violetseks. Seeliku oranžid ja erepunased toonid on vasakul poolel, parem pool on varjus, maalitud erinevate sügavate ja tumedate punastega.

Oranžid umbes 1 cm laiused ristitriibud on vasakul ja keskel. Seeliku allservas kulgevad heledamad sinakasvioletsed triibud vaheldumisi oranžidega V-tähe kujuliselt vastavalt voltide langemisele. Nende triipude oranž seguneb mõnes kohas punasega. Triipudevaheline salatiroheline pael toob violetsed toonid paremini esile. Paelal on ebahühtlased servad. Värvide pind on sile, nagu näpuga tõmmatud.

Seelikust vasakul ripub erekollasel puidust riidepuul tumedam rohekassinine lahtiste hõlmadega pintsak. Riidepuu konks on maali keskmest veidi paremal, kohe rohu kohal õhus oleval stangejupil. Riidepuuga sama värvi erekollane stangejupp on pintsaku kaeluse laiune. Stange alumine pool on varjus. Pintsaku aimatav peendiagonaalse koega kangas tundub veidi helklevat.

Pintsaku vooder lahtiste, alt vasakule viltu hõlmade vahel on mustjas-lillakas-pruun. Servadest läbi tepitud sakiga reväärid ulatuvad maali alumise servani. Parempoolse revääri vari langeb hõlmale. Tumesinisest varjust suunduvad kaks sinist volti pintsaku tepitud servaga taskusse. Tasku on pealt avatud ja asub hõlma laiusest parempoolse hõlma keskel. Taskust paistva punase sulepea ots kinnitub sinna metallivärvi kinnisega. Parempoolne mõnede ristvoltidega käis jätkab vormitud õlga. Käisest langeb vari paremale naise jalge ette ja punasele kangale. Pintsaku õlg varjab naise vasakpoolse jala kuni põlveni.

Maali vasakpoolisel kolmandikul, pintsakust vasakul, seisab rohu taustal kollane stange, millest kolmveerandi katab erkroheline kergem kangas. Kangas ulatub vasakul kuni maali servani. Kangast paremal asuvad kohakuti kaks stange pulka, mis kinnituvad püstisele pulgale. Stangetagune peaaegu must vari toob esile stange kollase värvi ning varjab rohu ja osa pintsaku vasakust poolest. Varjud stange taga, pintsaku voodril, pintsaku käise kõrval seelikul ja seeliku paremal poolel on kõik ühesuguse tumeda veini värvi kumaga. Stange taga on vari kõige tumedam. Sama tooni, kuid heledamad on varjud stangedel ja naise kehal.

Rohelise kanga voldid langevad ülalt alla ja murduvad eri suundadesse. Voldid on pealt heledamad ja valkjamad paari roosaka triibuga, varjud on tumedamad rohelised ja mürkroheline varjundiga. Väga tume volt kanga keskel hoiab allpool veidi vasakule. Kangast ja rohuribast kõrgemal, kohe silmapiiri kohal on õhus samasugune horisontaalne jupike kollast stanget nagu pintsaku kohal.

Kui kõikjal on pintsli liikumine selgelt tajutav, siis taevas on sile. Vaid värvikihi all on aimata vineeri pinnale iseloomulikke lühikesi horisontaalseid süvendeid.

Helesinistest erisuunalistest joonekestest pilvedega roosakasoranž taevas maali ülemisel poolel mõjub suviselt ja sumedalt ning tekitab avaruse tunde. Maali alumisel poolel tundub olevat ootel argipäev.

Rohelisel kangal alumises vasakus nurgas on punaste trükitähtedega kiri T.PÄÄSUKE ja selle all arv 78.